

тракти дав змогу постачальникам здійснювати планування витрат та вдосконалити логістичну систему [4].

На нашу думку, щодо оцінювання значення змін доцільно передусім застосовувати показники ефекту та ефективності управління змінами, які потрібно розглядати не лише з погляду економічної вигоди. З огляду на зазначені вище напрями результатів управління змінами (УЗ), ефект розраховуємо так:

$$\text{Сумарний ЕУЗ} = \frac{\text{Економічний ЕУЗ}}{\text{ЕУЗ}} + \frac{\text{ЕУЗ у різних аспектах}}{\text{ЕУЗ}} + \frac{\text{ЕУЗ щодо рівнів менеджменту}}{\text{ЕУЗ}} + \frac{\text{ЕУЗ щодо зацікавлених груп та осіб}}{\text{ЕУЗ}}$$

Аналогічно розраховуємо ефективність управління змінами:

$$\text{Сумарна ЕфУЗ} = \frac{\text{Економічна ЕфУЗ}}{\text{ЕфУЗ}} + \frac{\text{ЕфУЗ у різних аспектах}}{\text{ЕфУЗ}} + \frac{\text{ЕфУЗ щодо рівнів менеджменту}}{\text{ЕфУЗ}} + \frac{\text{ЕфУЗ щодо зацікавлених груп та осіб}}{\text{ЕфУЗ}}$$

де ЕУЗ та ЕфУЗ – відповідно ефект та ефективність управління змінами.

Зауважимо, що якщо значення змін можна виразити не лише у гр. од., але й у відсотках (збільшення частки ринку; зменшення ротації тощо), тонни (викиди шкідливих речовин тощо), якісних показниках (лояльність, відданість тощо), то ефект та ефективність змін виражаємо у гр. од. Економічний ефект відображається як зміна основних показників фінансово-економічної діяльності підприємства; інші складові ЕУЗ та ЕфУЗ потрібно розуміти як потенційний економічний ефект [5, с. 201-205; 6, с. 378-383].

Висновки та перспективи подальших досліджень. Запровадженню навіть незначних змін передують детальне кількісне та якісне аналізування їх майбутнього впливу в усіх наведених вище аспектах. Проаналізовано значення управління змінами в різних аспектах діяльності підприємства, визначено основні показники оцінювання значення управління змінами. Подальші дослідження необхідно зосередити на деталізації показників оцінювання управління змінами на підприємстві.

Література

1. **Strategic management: text and cases** / G. Dess Gregory, G.T. Lumpkin, B. Eisner Alan. – 3rd ed. – McGraw-Hill / Irwin, 2007. – 984 p.
2. **"Зеленая" программа Nissan-2010.** [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.nissan.ua/UA/ru/inside-nissan/innovation-and-technology/nissan-green-program-2010.html>
3. **Південна залізниця** представила нові технологічні розробки // Офіційний сайт "Південної залізниці" – Стаття від 26.05.2009 р. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.pz.gov.ua/news/razvorot.php?mid=1&lid=1&id=2601>
4. **БАТ "Газпром"** перейде на укладення довгострокових контрактів з виробниками труб // Інформаційна Агенція РБК-Україна від 11.04.2011 р. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.rbc.ua/ukr/newsline/show/oao-gazprom-pereydet-na-zaklyuchenie-dolgosrochnykh-kontraktov-11042011054700/>
5. **Мильнер Б.З.** Теория организации : учебник / Б.З. Мильнер. – Изд. 2-ое, [перераб. и доп.]. – М. : Изд-во ИНФРА-М, 2000. – 480 с.
6. **Фатхутдинов Р.А.** Инновационный менеджмент : учебник / Р.А. Фатхутдинов. – Изд. 4-ое. – СПб. : Изд-во "Питер", 2003. – 400 с.

Подольчак Н.Ю., Стеців С.Р. Менеджмент изменений на современном предприятии: отечественный и зарубежный аспекты

Идентифицировано и показано значение внедренных изменений в процессе управления изменениями. Проанализировано значение изменений в трех рекомендуемых направлениях: в разных аспектах, для уровней менеджмента, для заинтересованных групп и лиц. Суммарные эффект и эффективность управления изменениями и их составляющие определены как основные показатели оценки данного явления.

Ключевые слова: изменения, значение перемен, эффективность управления изменениями.

Podol'chak N.Yu., Stetsiv S.R. Domestic and foreign aspects of change management at contemporary enterprise

The significance of implemented changes is schematically depicted in the process of change management. The significance of changes is analyzed in three designated areas: in various aspects, according to the level of management, and to the interested groups and individuals. Common effect and effectiveness of change management and components are defined as the main evaluation indexes of the characterized concept.

Keywords: changes, significance of changes, effectiveness of change management.

УДК 332.133.6 (33+504)

Викл. О.М. Попівняк –

Дрогобицький ДПУ ім. Івана Франка

ІНСТИТУЦІЙНИЙ ВПЛИВ РЕГУЛЯТОРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВИ НА СТАН ДЕПРЕСИВНИХ ТЕРИТОРІЙ

Подано оцінку діючим правовим інструментам державного регулювання розвитку депресивних територій.

Ключові слова: депресивна територія, моніторинг соціально-економічного розвитку територій, критерії депресивності, інструмент, важіль, метод.

Актуальність теми. Проблема нерівномірності розвитку територій постає перед багатьма країнами світу, причому як економічно розвиненими, так і такими, що розвиваються. Сприйняття цієї проблеми значною мірою визначається рівнем економічного розвитку країни. Причому, вона проявляється на всіх рівнях світового господарства – від локального до глобального – і впливає на економічний, соціальний, екологічний клімат в усьому світі та окремих державах. Тому пошук шляхів мінімізації негативних наслідків територіальних нерівностей розвитку, розроблення ефективної регіональної політики посідає одне з чільних місць у країнах світу, особливо у країнах з високорозвинутою економікою.

Разом з тим існує різниця у підходах та напрямках як формування регіональної політики, так і стратегії у розвинених країнах і країнах, що розвиваються. Основні напрями регіональної політики розвинених країн здебільшого спрямовані на вирішення питань, що стосуються проблемних регіонів: депресивних, старопромислових, малорозвинених (аграрно-індустріальних з екстремальними природними умовами), надмірним зосередженням населення і господарства в межах величезних агломерацій тощо [1].

За 2007-2009 рр. світова фінансова криза ще більше поглибила асиметрію в соціально-економічному розвитку регіонів України, зниження якої,

і разом з тим, перехід до сталого суспільного розвитку неможливо забезпечити тільки за допомогою регіональної політики без втручання держави. Для зменшення економічної та соціальної асиметрії в розвитку регіонів України необхідно розробити основні дієві принципи державного регулювання.

Варто зазначити, що кожна з депресивних територій має свої особливості, кожна дійшла "депресивності" з різних причин. Проте загальним для всіх депресивних територій є те, що їх соціально-економічний розвиток значно відстає від розвитку інших територій України. Статистичні дані свідчать, що різниця між показниками максимального і мінімального валового внутрішнього продукту по регіонах на кінець 2008 р. сягнула 11 разів, з капіталовкладень – 12,3 раза, із соціальної допомоги населенню – 4,8 раза, з рівня іноземних інвестицій – 46 разів. Водночас і різниця в доходах на особу між окремими областями становить 35-45 % – тоді як за міжнародними стандартами цей показник не повинен перевищувати 20 %.

Викладене вище визначає актуальність теми дослідження, оскільки ці питання є важливі для України, особливо в період виходу з економічної та фінансової кризи.

Мета дослідження полягає у розробленні механізму впливу державних інституцій на забезпечення збалансованого соціально-економічного розвитку депресивних територій.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дослідженню причин виникнення та посилення соціально-економічної диференціації розвитку регіонів приділяли увагу зокрема такі видатні вчені-економісти, як М. Барановський, В. Василенко, Ф. Заставний, В. Коломійчук, В. Лексін, Г. Саймон, Є. Смирнов, А. Швецов та інші. Ми розробили теоретичні та методологічні підходи щодо визначення критеріїв депресивності, здійснили оцінку деяких депресивних регіонів України, їх типологію, методи оцінювання гостроти та рівня депресії тощо. Проте, незважаючи на їх широкий спектр і не применшуючи вагомості й значущості внеску вказаних учених, варту зазначити, що теоретичні та практичні аспекти організаційно-інституційного механізму розвитку депресивних територій та виходу їх з депресивного стану досліджено недостатньо.

Основна частина дослідження. Україна, також як будь-яка інша держава, функціонує в межах конкретної просторової обмеженості, об'єднуючи окремі територіальні утвори у впорядковану сукупність. Внаслідок загальної соціально-економічної і демографічної ситуації в Україні, а також залежно від кліматичних умов, величини конкретної території, чисельності та щільності проживаючого на ній населення, національних традицій, історичної спадщини, галузевої спеціалізації господарства і пріоритетів регіональної політики, здійснюваної у цей час державою, розвитку виробничих комплексів і соціальної сфери адміністративних одиниць є схильність до коливань. Під впливом зміни ролі окремих перелічених чинників можливості економічного зростання в просторі у різних територій змінюються. Внаслідок цього утворюється просторова нерівномірність соціально-економічного розвитку територіальних утворів, подолання якої багато разів зростає у міру розбіжностей

в специфіці природно-географічних параметрів і ускладненості адміністративно-територіального устрою держави. Тому на сьогодні невідкладним завданням державної регіональної політики є здійснення реформи адміністративно-територіального устрою України, що потребує чіткого визначення її інституційного супроводження. Міністерство регіонального розвитку та будівництва КМУ розробило проект "Про схвалення Концепції реформи адміністративно-територіального устрою України" (далі – "Концепція") від 5 грудня 2008 р., в якому наголошено, що "Концепція" визначає: основні вимоги до організації адміністративно-територіального устрою України; типологію адміністративно-територіальних одиниць та вимоги до їх створення; організацію публічної влади на рівнях адміністративно-територіальних одиниць та поселень; законодавче забезпечення та етапи проведення адміністративно-територіальної реформи [2].

Актуальним залишається питання проведення адміністративно-територіальної реформи у напрямі укрупнення органів місцевого самоврядування. Відродження в Україні на конституційній основі інституту самоврядування з відповідними органами управління та самодостатніми місцевими бюджетами, практика передачі державних повноважень місцевим органам влади створюють надійну основу для переходу на європейські стандарти організації суспільного життя і водночас зумовлюють пошук нових шляхів забезпечення стабільності бюджетної системи, стійкості міжбюджетних відносин та підвищення ефективності бюджетного регулювання.

Не менш важливим завданням державної регіональної політики є зміна форм і методів управління для збалансованого соціально-економічного розвитку депресивних територій. Як відомо, управління депресивними територіями є категорією економічною та відображає відносини, що виникають на рівнях макро-, мезо- та мікроекономіки. На сучасному етапі трансформацій є дещо спрощене уявлення щодо місця та ролі управління депресивних територій, що сформовано, по-перше, під впливом базового визначення об'єкта управління – "депресивної території", це передбачало, що предметом управління буде розроблення і впровадження системи заходів, які будуть сприяти її виведенню з депресивного стану. По-друге, до певної міри спровоковано непозиційністю самого предмету управління.

Управління депресивними територіями можна також визначити як соціально-економічну категорію – сукупність форм та методів реалізації організаційно-управлінських процедур відповідно до конкретної території. Функціональний простір управління депресивною територією охоплює відображення її предметної області, зокрема взаємовідносини економічних агентів: робітника та мешканця (фізичних осіб), підприємства, регіональної влади та органа державного управління тощо (юридичні особи). Головним елементом управління депресивними територіями є застосування загальних та спеціальних адміністративно-правових норм до всіх об'єктів та інститутів відповідної депресивної СЕС: об'єктивізації/діагностики – затвердження індикаторів та вимірювання показників, програмування, бюджетування, саме регулювання. Процедурна складова управління депресивними територіями, на жаль, є

найбільш слабким місцем регіональної політики: депресія породжується кризою, невід'ємною рисою якої є непередбачуваність. Головною вимогою управління депресивними територіями є його ідентифікація у формі, що відповідає конкретному ситуативному контексту за встановленими принципами. Це актуалізує потреби у дослідженнях регіональних криз, враховуючи, що досвід можна використати в майбутньому, як на загальнодержавному, так і на місцевому рівні [3].

Як видно з рисунку, в Україні управління депресивними територіями представлено вертикальним рівнем територіальної організації влади, який охоплює національний та регіональний (місцевий) рівні. Національний – охоплює законодавчий ракурс визнання депресивних територій, організаційного забезпечення їх розвитку, сучасні державницькі підходи стимулювання сталого розвитку регіонів, взаємовідносини між державним та місцевими бюджетами щодо запровадження інструментів державної підтримки регіонів та інше.

До компетенції вищої ланки органів державної влади віднесено затвердження відповідних стратегій розвитку та прийняття законів (Верховна Рада України) і контроль за їх виконанням (Кабінет Міністрів України). Офіційне визначення "депресивні території" представлено у Законі України "Про стимулювання розвитку регіонів" (№ 2850-15 від 8 вересня 2005 р.). Закон нормативно визначає механізми державної регіональної політики щодо мінімізації диспропорцій соціально-економічного розвитку територій держави, вводить поняття "депресивна територія" (ст. 6), встановлює процедуру її визначення (ст. 9, 10), порядок застосування механізмів державного впливу на подолання депресивності; передбачає запровадження договірних засад у відносинах між центральними та місцевими органами влади на основі угод щодо регіонального розвитку [4]. На виконання названого Закону, Кабінет Міністрів України прийняв Постанову "Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2015 р." від 21 липня 2006 р., № 1001 (із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 750 (750-2007-п) від 16.05.2007 р.). У Постанові урядом передбачено "...здійснення державної підтримки заходів з подолання депресивності окремих територій та сприяння їх розвитку – проведення моніторингу показників розвитку відповідних територій для визначення їх депресивними та підготовку програм подолання депресивності окремих територій" (п. 4.5 "Регіональна політика" Програми діяльності Кабінету Міністрів України "Подолання впливу світової фінансово-економічної кризи та поступальний розвиток" (затверджено постановою Верховної Ради України 23.12.2008 р., № 1360).

Регіональний (місцевий) рівень включає наявність обґрунтованих програм розвитку, вироблення навиків партнерства, наявність зв'язків з університетами та дослідними установами.

Місцевий рівень владної управлінської піраміди представлений облдержадміністраціями та обласними радами. Дуалізм влади є ще більш виразним на районному рівні через реально обмежений характер владних повноважень органів місцевого самоврядування. До того ж повноваження органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування чітко не розмежовані.

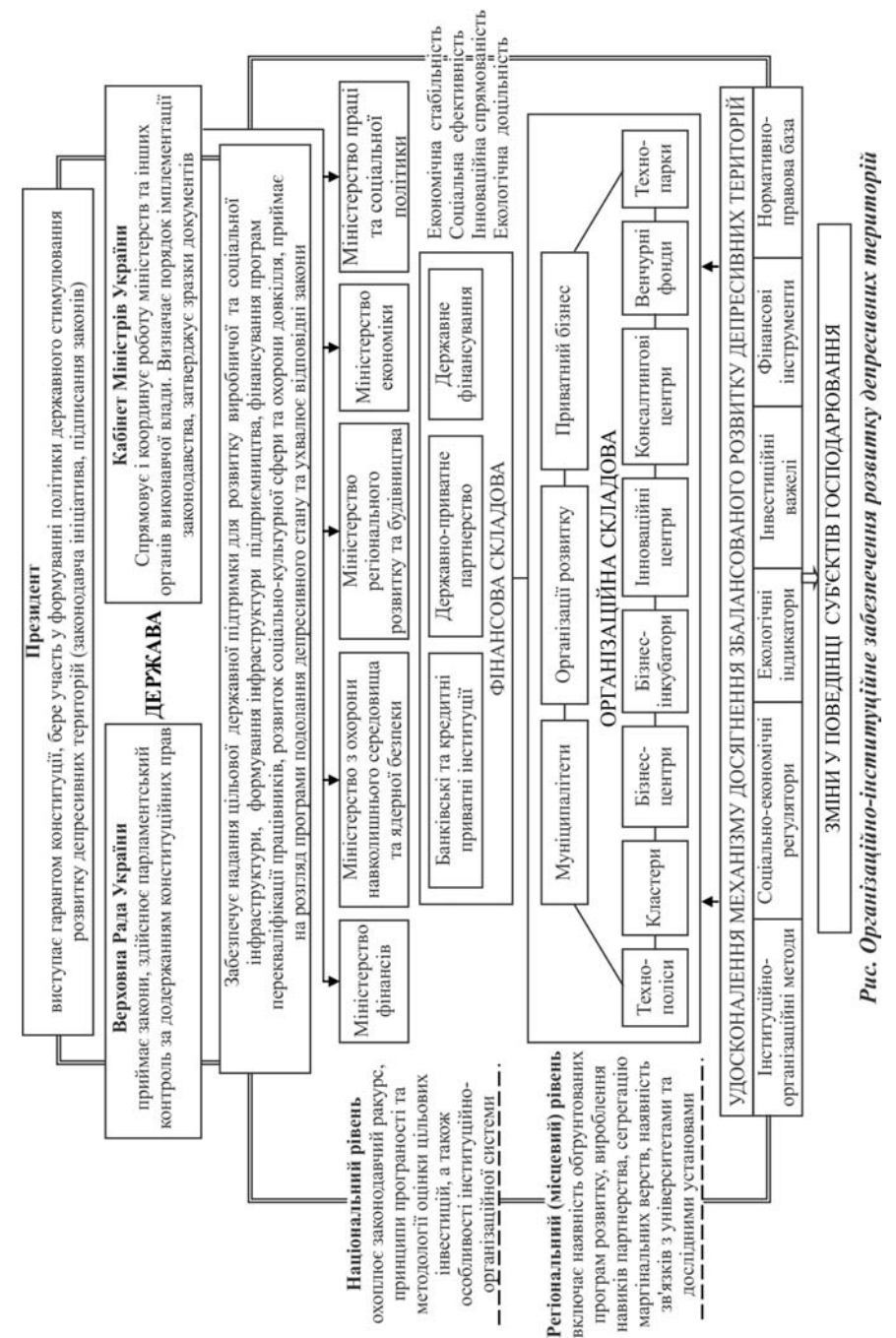

Рис. Організаційно-інституційне забезпечення розвитку депресивних територій

Ускладнює управлінський механізм правова норма обоюдної делегованості повноважень. Багаторівнева модель управління депресивними територіями в ідеалі має базуватися на симетрії об'єктно-суб'єктних відносин. Цього можна досягти, дотримуючись кількох умов. Насамперед бажано, щоб до того чи іншого рівня об'єкта застосовувалися управлінські рішення адекватного суб'єкта управління. Також необхідно, аби ці органи поєднували галузевий і територіальний принципи управління. Досягти цієї мети можна шляхом уніфікації загальних функцій управління на загальнодержавному рівні та розширення владних повноважень місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, що надасть змогу врахувати специфіку територій.

Ключовими елементами запропонованого механізму державного регулювання розвитку економіки депресивних регіонів можуть і повинні стати зміна традиційних підходів до формування міжбюджетних відносин та розроблення нових механізмів стимулювання інвестиційної активності. Сучасний стан міжбюджетних відносин, поряд із глибокими галузевими й регіональними структурними диспропорціями; наявністю високих адміністративних бар'єрів підприємницької діяльності; низькою якістю податкового регулювання; високим рівнем зношування основних фондів; нерозвиненістю фінансової системи є значними перешкодами на шляху підвищення конкурентоспроможності регіональних економік, оскільки вони ніяк не сприяють створенню належних стимулів для регіональної та місцевої влади до забезпечення ефективного управління регіональними бюджетами й проведенню політики стимулювання інвестиційної активності підприємств.

Підвищення рівня самостійності регіонів у плануванні бюджетних доходів і проведенні раціональної економічної політики пов'язано з відмовою від розщеплення податкової бази між бюджетами різних рівнів на користь законодавчого закріплення податкових виплат. Упровадження в міжбюджетні відносини принципу бюджетної автономії, суть якого полягає в тому, що державні податки повинні повністю надходити до державного бюджету, регіональні – тільки до регіональних, місцеві – лише до бюджетів міст, визнається доцільним і на офіційному рівні.

Інституційно-правове забезпечення державної регіональної політики в Україні потребує прийняття єдиного, базового закону з питань унормування засад державної регіональної політики "Про засади державної регіональної політики", який сприятиме формуванню єдиного інституційного підґрунтя для розроблення і впровадження державної регіональної політики.

В Україні існують асоціації, діяльність яких спрямована "на створення інституційних засад та інших сприятливих передумов для системної реалізації державної регіональної політики, динамічного збалансованого розвитку територій, гармонійного взаємоузгодження державних та місцевих інтересів шляхом налагодження і підтримки ефективної взаємодії центру та регіонів, координації діяльності своїх членів". До таких асоціацій, зокрема, належать "Асоціація агенцій регіонального розвитку України" (далі ААРПУ), створена 9 липня 2001 р., що об'єднує 38 регіональних асоціацій; Фонд Регіональних

Ініціатив (ФРІ) (засновано у лютому 1996 р.); Фонд сприяння місцевому самоврядуванню України (створено 17 квітня 1992 р.); Асоціація міст України та громад (заснована у червні 1992 р.) та ін. Водночас діяльність цих асоціацій не є скоординованою; відсутні механізми впливу цих асоціацій на розроблення державної регіональної політики та на прийняття урядових рішень стосовно впровадження дієвої регіональної політики, її корекції з урахуванням інтересів громад.

Економічна ефективність соціально-економічної системи на макрорівні, її конкурентоспроможність визначальною мірою залежать від держави, яка реалізує притаманні їй функції за умов оптимальних витрат на їх виконання. Держава в рамках цих функцій забезпечує умови для розвитку економіки, підвищення добробуту та соціальної захищеності громадян, підтримує цінову конкурентоспроможність завдяки створенню відповідних інститутів та забезпеченню їх діяльності.

Для виконання своїх функцій і завдань держава використовує різноманітні важелі, засоби та інструменти державного регулювання у сфері соціально-економічного розвитку депресивних регіонів. На регіональному (місцевому) рівні збалансованого розвитку депресивних регіонів можна досягти за допомогою механізму державного регулювання розвитку регіонів, що охоплює сукупність методів, засобів та інструментів, за допомогою яких відбувається регуляторний вплив держави на стан депресивних територій, а саме: інституційно-організаційні методи; соціально-економічні регулятори; екологічні індикатори; інвестиційні важелі; фінансові інструменти; нормативно-правова база (рис.).

Провідна роль у забезпеченні виконання програм щодо досягнення зростання промисловості належить фінансовим методам і механізмам державного регулювання, що базуються на послідовному застосуванні бюджетних та грошово-кредитних регулятивних інструментів, необхідних для формування фінансових ресурсів та сприяння їх подальшому спрямуванню на інвестування інноваційних сфер економіки.

Важливим для розвитку депресивних регіонів має стати ухвалення Закону "Про державно-приватне партнерство", який дасть змогу підняти інвестиційну привабливість України та надасть державні гарантії інвесторам. Механізм державно-приватного партнерства (ДПП) був зароджений в 70-80-ті роки ХХ ст. і працює в багатьох країнах світу. Його широко використовували у Великобританії, Новій Зеландії, Австралії, Канаді, ПАР і США, в країнах Центральної і Східної Європи, а також у Російській Федерації. Основними напрямками ДПП у цих країнах були дорожня інфраструктура, аеропорти, залізниці тощо. Для посилення механізму ДПП необхідно прийняти закони про території перспективного розвитку і промислові парки.

У разі визнання регіону депресивним до нього застосовують Програму подолання депресивності територій, яку затверджує Кабінет Міністрів України. Фінансування розвитку депресивних регіонів здійснюється за рахунок коштів, передбачених Державним бюджетом та місцевими бюджетами. Сума коштів, передбачених для фінансування програм подолання депресивності,

не може бути меншою за 0,2 % дохідної частини Державного бюджету за відповідний період. Для усунення регіональних диспропорцій доцільно створити Фонд підтримки та сприяння розвитку регіонів України, який гармонізує економічний розвиток регіонів та сприятиме ефективному використанню коштів державного бюджету, які спрямовуються на реалізацію інвестиційних проектів у вигляді державних субвенцій [5].

Важливо, щоб розглянуті теоретичні підходи до державного регулювання розвитку депресивних територій знайшли своє відображення у їх практичному застосуванні, необхідно вивчити та проаналізувати зарубіжний досвід із визначенням його позитивних і негативних аспектів. Оскільки Україна обрала шлях Європейського розвитку економіки, визнано курс на євроінтеграцію, то доцільним буде врахувати набутий досвід щодо забезпечення державної підтримки розвитку депресивних (відсталіх) регіонів країнами ЄС.

Принципи надання допомоги проблемним територіям у країнах ЄС (згідно з договором ЄС) передбачають, що державна допомога, яка знищує конкуренцію на ринку співтовариства, заборонена. Дозволеніми формами державної допомоги (ст. 87 Договору ЄС) є такі її форми:

- соціальна допомога, яку надають мешканцям депресивних територій індивідуально;
- допомога для подолання наслідків природних лих чи надзвичайних випадків;
- допомога, яка має на меті просувати:
 - економічний розвиток незрозинених територій (які відстають у показниках соціально-економічного розвитку відповідно до критеріїв Союзу;
 - виконання важливих проектів спільних європейських інтересів, аби запобігати загостренню соціально-економічних проблем в економіці країн-членів ЄС;
 - культуру та збереження історичної, культурної спадщини, а також сприяти розвитку певних видів діяльності чи територій.

У двох останніх випадках така допомога не повинна впливати на торговельні умови та конкуренцію у Європейській Спільноті до рівня, який визначається її спільними інтересами. Допомога може бути у вигляді: державних грантів; зменшення відсоткових ставок; зменшення податкових ставок; державних гарантій та утримання; забезпечення державними товарами та послугами на преференційній основі.

Європейська комісія, відповідальна за надання державної допомоги, визначає такі її сфери: регіони, які відстають у розвитку; дослідження та розробки; зайнятість; захист довкілля; збереження та реструктуризація фірм з економічними проблемами. Європейська комісія також прийняла регуляторний "блок дозволів" щодо державної допомоги розвитку підприємництва: малим і середнім підприємствам; допомога для підготовки кадрів; допомога для створення / підвищення зайнятості. Допомога, яка узгоджена з цими вимогами, автоматично вважається такою, що не суперечить інтересам Спільного ринку. Поряд із цим, Договір ЄС дає змогу винятки щодо державної допомоги, якщо її схема має корисний вплив на розвиток усього Європейського Союзу [6].

Розглянувши та узагальнивши досвід європейських країн, ми пропонуємо таку класифікацію інститутів, які безпосередньо залучають до процесу розвитку депресивних територій (окрім органів державної влади та місцевого

самоврядування різного рівня): 1) асоціації муніципалітетів; 2) національні агентства розвитку; 3) торгово-комерційні та промислові палати; 4) технополіси; 5) технопарки; 6) бізнесові та інноваційні центри; 7) консалтингові центри; 8) венчурні фонди; 9) кластери; 10) бізнес-інкубатори; 11) місцеві агентства розвитку; 12) агентства регіонального розвитку.

Для потреб малого і середнього бізнесу пропонуємо створити в регіонах розгалужену мережу спеціалізованих організацій – бізнес-центрів, бізнес-інкубаторів, технопарків, які дещо компенсували б відсутність у підприємців необхідних фінансових і матеріальних ресурсів, допомогли реалізовувати інвестиційні проекти.

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок. Дані проведених наукових досліджень свідчать про те, що існуюча сьогодні система регіонального управління не відповідає вимогам виведення економіки України з кризи, не забезпечує ефективного використання наявних регіональних можливостей. Основними важелями такого становища є недосконалість самої структури управління на всіх рівнях – державному, галузевому, регіональному. Власне тому в нашому дослідженні запропоновано організаційно-економічний механізм удосконалення системи управління регіоном, що забезпечить його збалансований розвиток.

Література

1. **Фісун К.А.** Методологія програмування розвитку регіонів України / К.А. Фісун. – Харків, 2007. – 401 с.
2. **Проект Концепції** реформи адміністративно-територіального устрою в Україні. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.minregionbud.gov.ua/index.php?id=1670>.
3. **Амосов О.Ю.** Перетворення механізмів державного регулювання економічного розвитку // Державне управління та місцеве самоврядування : зб. наук. праць. – У 2-ох ч. / за заг. ред. Г.І. Мостового, Г.С. Одінцової. – Харків : ХарПІ УАДУ. – 2001. – Вип. 2. – С. 10-16.
4. **Закон України** "Про стимулювання розвитку регіонів" від 8.09.2005 р., № 2850-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2005. – № 51. – С. 548.
5. **Форкун І.В.** Міжбюджетні відносини у контексті завдань адміністративно-територіальної реформи / І.В. Форкун, М.Б. Заблуда // Актуальні проблеми економіки. – 2008. – № 7. – С. 63-70.
6. **Слава С.** Розвиток економічно проблемних територій: міжнародний досвід / С. Слава, Д. Амборський, П. Сегварі, М. Дацишин // Проект партнерства Канада – Україна "регіональне врядування та розвиток". – К. : Вид-во "К.І.С.", 2007. – 144 с.

Попивняк О.М. Институциональное влияние регуляторной деятельности государства на состояние депрессивных территорий

Дана оценка действующим правовым инструментам государственного регулирования развития депрессивных территорий.

Ключевые слова: депрессивная территория, мониторинг социально-экономического развития территорий, критерии депрессивности, инструмент, рычаг, метод.

Popivniak O.M. Institutional impact of regulatory state activity to the depressive territories status

The estimation to existing legal instruments of state regulation of depressive territories development was given.

Keywords: depressive territory, monitoring of social and economic territory development, criteria of depression, instrument, level, method.